

**TÜRK EL HALICILIĞI POLİTİKASI
HEDEFLER, İLKELER VE ARAÇLAR
GÜRAN ERBEK**

ISBN 975-17-0317-4

(Revizyon No: 00)

ARALIK 1988

T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
ANKARA

GİRİŞ*

TEH Politika Dökümanı, üç bölümden oluşmaktadır. Bunlar:

BÖLÜM I	-TEH POLİTİKASI HEDEFLERİ
BÖLÜM II	-İLKELER
BÖLÜM III	-ARAÇLAR

dır.

Bölüm I ve II'de TEH'nın erişmeyi hedeflediği amaçlar ile bu amaçlara hangi ilkeler çerçevesinde ulaşılacağı açıklanmaktadır.

Bölüm III ise, bu amaçlara benimsenen ilkeler çerçevesinde ulaşmak için kullanılacak araçları kapsamaktadır. Bu bölümde, araçların oldukça ayrıntılı açıklamaları verilmekte; politikayı uygulamak ve koordine etmek durumunda olan kişi, kurum, kuruluşlara yol gösterilmektedir.

TEH Politika Dökümanı'nda öngörülen araçlar üç grupta toplanmaktadır:

I	grup araçlar	k	(kültürel)
II	grup araçlar	e	(ekonomik)
III	grup araçlar	s	(sosyal)

Politikanın amaç ve ilkeleri emredici değil yol göstericidir.

* Kültür Bakanlığı tarafından "Hizmete Özel" kaydıyla ve Sn. Tınaz Titiz'in takdimiyle basılmış ne yazık ki, geniş kitleye ulaştırılmamış olan bir hedefler, bu çalışma ilkeler ve "Örgütlenme Modeli" çalışmasını ise ilk defa kendi adıyla yayınlamayı uygun ve gerekli gördük. Güran Erbek'in bu çalışması Üniversitemiz ve YÖK ile Standartlar Enstitüsü'ne ve konuyla ilgili Devlet Bakanlıkları ile Tarım, Sanayi, Kültür, Turizm Bakanlıklarına ufuk açacaktır; hem fabrikasyon halı üreticilerine hem de el halısı ve kilimi ürettirip pazarlayanların görüşlerinde değişmeler hazırlayacaktır.

Doküman, mevcut durum ve ihtiyaçlar doğrultusunda hazırlanmıştır. İlkeler statik değildir. Zaman içinde yeni görüş ve düşüncelere göre gelişecektir. TEH Politika Dokümanı'nın karar alıcı ve uygulayıcıların ihtiyaçlarını büyük ölçüde karşılayabileceği öngörülmektedir.

BÖLÜM I TÜRK EL HALICILIĞI POLİTİKASI HEDEFLERİ

- K. Gelenekli el sanatlarımızın önemli bir bölümünü oluşturan EH'nın özgün niteliklerinin canlandırılması ve zaman içerisinde devamlılığının sağlanması.
  - k1. TEH için çağdaş kullanım alanları yaratılması ve/veya mevcut kullanım alanlarının genişletilmesi.
  - k2. Eski EH kaçakçılığının önlenmesi.
  - k3. Halı üretiminde geleneksel özelliklerin korunması (doğru desen, doğal boyacılık, kaliteli iplik, dokuyucunun eğitilmesi, dokuma sonrası işlemler vb.)
- E. Dış pazarda rekabet edebilen ve ekonomik yönden verimli bir EH üretimi sisteminin kurulması.
  - e1. Gelenekli özellikler korunarak iç ve dış talep doğrultusunda üretilen EH'nin nitelik ve nicelik yönünden geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesi.
  - e2. Mevcut EH üretimi potansiyelinden yararlanma oranının yükseltilmesi.
  - e3. EH'nın ülke ölçeğinde potansiyel arzeden yerlere yaygınlaştırılması.
  - e4. Uluslararası pazarda rekabet koşullarının yaygınlaştırılması.
  - e5. TEH'nin tanıtılması ve pazarlanmasında etkinliğin artırılması.
- S. EH üreticisinin, pazarlayıcısının ve tüketicisinin beklentilerine cevap verecek ticari ortamın yaratılması.
  - s1. Satış fiyatı içerisinde dokuyucunun payının büyütülmesi.
  - s2. Tüketicinin ticari amaçlarla istismara karşı korunması.
  - s3. TEH'nin geliştirilmesiyle doğacak olan istihdam etkisinden yararlanma oranının artırılması.

K, E, S : Sırasıyla, Kültürel, Ekonomik ve Sosyal hedefler.

K, e, s : Sırasıyla, kültürel, ekonomik ve sosyal alt hedefler.

BÖLÜM II

İLKELER

1 EH'NDA KOORDİNASYON

EH ile uğraşan resmi ve özel tüm kuruluşlar arasında koordinasyon kurulması sağlanmalıdır.

2 DEVLETİN ORTAM YARATICILIK ROLÜ

Devlet, EH üretiminde ve pazarlamasında girişimci olarak değil, yönlendirici, denetleyici ve teşvik edici rol oynayacaktır. EH ile uğraşan çeşitli devlet kuruluşları, faaliyetlerini buna göre düzenleyeceklerdir.

3 TEKNOLOJİK YENİLİK

Geleneksel özellikler korunmak kaydıyla üretimin kalitesini, miktarını ve maliyetini olumlu yönde etkileyen teknolojik yeniliklerden yararlanılacaktır.

4 GEREKLİ DÜZEYDE HAMMADDE İTHALİ

Dış pazardaki rekabet koşulları ve ulusal hammadde olanakları dikkate alınarak, yurtdışından temini gerekli olan hammadde girdisi sağlanacaktır.

Bir başka deyişle, herhangi bir EH girdisi (ipek, yün, boya vb)'nin yurtiçi üretimini teşvik etmek için EH bir araç olarak kullanılmamalı, EH'nın yalnız başına gelişimi amaç olarak alınmalıdır.

5 SERBEST REKABET ORTAMI

TEH'nın geleneksel özellikleri korunmak kaydıyla, her türlü politika aracının tasarlanması ve kullanılması serbest rekabet ortamı içinde gerçekleştirilecektir.

6 TALEBE GÖRE DESEN

Geleneksel TEH desenleri korunacak ve desen kopyalama vb. nedenlerle oluşan desen bozulmaları önlenecektir. Ancak, desen seçiminde pazar talebi ana ilke olarak dikkate alınacaktır.

7 DİNAMİKLİK

Bu politika dokümanının en önemli ilkesi dinamiklik (şartlara göre değişebilirlik)tir. Bu nedenle sürekli olarak gözden geçirilmeli, değişen şartlara göre yenilenmelidir.

BÖLÜM III ARAÇLAR

ARAÇ GRUPLARI

- k11 TEH'nın değeri konusunda bilinç yaratılması.
- k21 Eski EH kaçakçılığının önlenmesi.
- k31 Doğru desenlerin üretilmesi, doğru desen ve renk kullanımının yaygınlaştırılması.
- k32 Kaliteli boya kullanımının yaygınlaştırılması.
- k33 Kaliteli iplik kullanımının yaygınlaştırılması.
- k34 EH eğitiminin yaygınlaştırılması.
- k35 Dokuma sonrası işlemlerin geliştirilmesi.
- e11 Kaliteli EH üretiminin teşvik edilmesi, CQ-MARK sisteminin yaygınlaştırılması.
- e12 Talebe cevap verecek miktarda EH üretiminin teşvik edilmesi.
- e13 Atelyeciliğinin teşvik edilmesi.
- e14 Entegre EH'nın teşvik edilmesi.
- e15 Geleneksel özellikler korunarak iç ve dış pazarın genişletilmesi.
- e21 Sektörde kapasite kullanımının artırılması.
- e31 EH'nın yaygınlaştırılması.
- e41 Uluslararası pazarda rekabet koşulları yaratılması.
- e51 TEH'nın pazarlanmasında etkinliğin artırılması.
- s11 TEH satışının yönlendirilmesi.
- s21 Kurumlaşma.

k. KÜLTÜREL ARAÇLAR

- ARAÇ GRUBU : k11
 ARAÇ ADI : TEH'nın değeri konusunda bilinç yaratılması.
 KISA AÇIKLAMA : Eski ve değerli halıların, sahiplerinin değerini bilmemeleri nedeniyle, el değıştirmesinin veya çok düşük fiyatlarla satılmasının engellenmesi amaçlanmaktadır.

BU GRUP İÇİN ÖNGÖRÜLEN ARAÇLAR

<u>NO</u>	<u>ARAÇLAR</u>	<u>AÇIKLAMALAR</u>
k111	TEH'nın tanıtılması ve pazarlanmasında etkinliğin arttırılması.	Bkz. e51
k112	Özellikle EH dokumacılığının yaygın olduğu yörelerde halkın bilgilendirilmesi.	Köy ilkokullarında konferanslar verilmesi.
k113	İç talebin, dekorasyon kültürünün geliştirilmesi yoluyla hareketlendirilmesi.	
k114	Tefriş kredilerinin EH kullanımını teşvik edecek şekilde verilmesi.	Turizm kredilerinin turistik tesislerde en az %5 oranında EH kullanımını teşvik edecek şekilde düzenlenmesi.

- ARAÇ GRUBU : k21
 ARAÇ ADI : Eski EH kaçakçılığının önlenmesi.
 KISA AÇIKLAMA : Eski ve değerli TEH'nın yasadışı yollarla yurtdışına çıkarılmasının önlenmesi amaçlanmaktadır.

BU GRUP İÇİN GÖRÜLEN ARAÇLAR

<u>NO</u>	<u>ARAÇLAR</u>	<u>AÇIKLAMALAR</u>
k211	Ana gümrük kapılarında halı Ekspertlerinin görevlendirilmesi.	

- k212 Camilerdeki halıların değeri
Konusunda din görevlilerinin
Biçimlendirilmesi.
- k213 EH koleksiyonculuğunun
teşvik edilmesi.
- k214 Yerel EH müzelerinin açılması.
- k215 EH kaçakçılığı cezalarının arttırılması.
- k216 Yurtdışı müzayedelerin izlenerek
gerekli görülen halıların satınalma
yoluyla müzelerimize ve/veya
özel koleksiyonlarımıza
kazandırılması.
- k217 TEH'nın değeri konusunda bilinç   Bkz. k11
yaratılması.

ARAÇ GRUBU : k31

ARAÇ ADI : Doğru desenlerin üretilmesi, doğru desen ve renk
kullanımının yaygınlaştırılması.

KISA AÇIKLAMA : Yeni TEH desenlerinin hazırlanmasında renk uyumu,
geleneksel özellikler ve/veya teknik kalite doğrulu-
ğunun sağlanması amaçlanmaktadır.

BU GRUP İÇİN ÖNGÖRÜLEN ARAÇLAR

NO	ARAÇLAR	AÇIKLAMALAR
k311	İpek EH için özel desenlerin hazırlanmasını öngören bir proje çalışması yapılması.	
k312	Çeşitli EH türlerinin gerektirdiği milimetrik desen kağıtlarının hazırlanması, duyurulması, pazarlanması ve/veya dağıtılması.	
k313	Dış pazarda geleneksel TEH'na	

satış önceliği kazandırılması için yönlendirilmesi.

k314 Desen hazırlama ve/veya kopyalama ile uğraşanların doğru üretim için yönlendirilmesi.

k315 Bilgisayarla üretilmiş desenlerin ucuzlatılması.

k3151 Fotoğraf yerine matbaa üretiminin gerçekleştirilmesi.

k3152 (k315) amacıyla mütesebbislerin teşvik edilmesi.

k3153 CQ-MARK**da TEH Projesi Desenlerine öncelik verilmesi.

k316 Renk uyumundaki önceliklerin tesbitinde; boyamada elde edilen renk sınırları, kopya edilen EH'nın renkleri ve talep edilen renkler sıralamasına dikkat edilmesi. Bkz. e11

ARAÇ GRUBU : k32

ARAÇ ADI : Kaliteli boya kullanımının yaygınlaştırılması.

KISA AÇIKLAMA : EH ipliğinin boyanmasında, öncelik sırasına göre:

-doğal boyalar

-krom boyalar

-asit boyalar

kullanılmalıdır.

İyi bir EH'nın ipliklerinde anilin boyalar kullanılmalıdır.

* CQ-MARK (Güzel Halı İşareti) anlamında olup belli niteliklere sahip halılara bir uzman kurulca verilen sertifika ve işareti ifade eder. Daha fazla bilgi için Bkz. CQ-MARK: Güzel Halı İşareti, KTB Yayınları, 1989

BU GRUP İÇİN ÖNGÖRÜLEN ARAÇLAR

<u>NO</u>	<u>ARAÇLAR</u>	<u>AÇIKLAMALAR</u>
k321	Doğal boyanın poşetlenip hazır ve kolay satılması tedbirleri.	Doğal boya hammaddesine her yörede ve istenilen kolaylıkta erişilememektedir. Ekindeki açıklama metni ile satılan poşet boya, ihtiyaca her yerde aynı kolaylıkla cevap verebilecektir.
k3211	Doğal boya üreten müteşebbislerin desteklenmesi.	
k3212	TÜBİTAK tarafından doğal boya araştırmalarının teşvik edilmesi.	
k322	CQ-MARK kriterlerinde tercih sıralamasında Doğal Boya, Krom Boya ve Asit Boyanın yer alması, Anilin Boyanın red sebebi sayılması.	

ARAÇ GRUBU : k33

ARAÇ ADI : Kaliteli iplik kullanımının yaygınlaştırılması.

KISA AÇIKLAMA : EH'nın niteliğinin yükseltilebilmesi, boya kalitesinin artırılması, dokuma düzgünlüğünün sağlanması; kaliteli ve katışıksız iplik kullanılarak gerçekleştirilebilir.

Bu nedenle halının hammaddesinin yüksek nitelikte olmasına özen gösterilmelidir.

BU GRUP İÇİN ÖNGÖRÜLEN ARAÇLAR

<u>NO</u>	<u>ARAÇLAR</u>	<u>AÇIKLAMALAR</u>
k331	Nitelikli EH'nda kullanılacak iplik türlerini ve bileşimlerini araştırma projesi uygulanması.	

- k332 Kaliteli yün iplik (çözgü, atkı ve ilmek) kullanımının yaygınlaştırılması.
- k3321 Halının türüne göre çözgü olarak birinci kalite yün, pamuk veya keten iplik kullanılmasının teşvik edilmesi.
- k3322 Koyunun sırt yününün kullanılmasının ve üretimin artırılmasının teşvik edilmesi.
- k3324 Birinci kalite yünün, Doğu Anadolu ve Karadeniz Bölgelerinde yataklarda dolgu maddeci olarak Kullanılmasının önlenmesi. Bu alışkanlığın sağlık açısından incelenmesi ve alternatif tedbirlerin geliştirilmesi.
- k3325 CQ-MARK tercihlerinde birinci Kalite yün kullanımına öncelik Verilmesi.
- k3326 Yün borsaları kanalıyla üreticilerin bilinçlendirilmesinin sağlanması.
- k3327 Yünün ekonomik değeri ve kesim sonrası yapılan kırıkmın, yünün değerini azalttığı konusunda halkın bilinçlendirilmesi.

NOARAÇLARAÇIKLAMALAR

- k33271 Kesimden önce kırıkmın için tedbirler alınması.
- k33272 Belediye ve et kombinalarının tedbir alması.
- k33273 Kurban kesimlerinde halkın bilgilendirilmesi.

- k3328 İlmelik iplikte tercih sıralamasının, kirman, straygarn, kamgarn olmasının sağlanması.*
- k333 Kaliteli ipek iplik (çözü, atkı ve ilmek) kullanımının yaygınlaştırılması.
- k3331 İpek halının çözü, atkı ve ilmek ipliklerinde saf ipek kullanılmasının sağlanması.
- k3332 Türk ipeğinin miktar/kalite/fiyat açısından rekabet gücünün geliştirilmesi.
- k33321 Kozacılığın geliştirilmesi için gerekli tedbirlerin alınması.
- k3333 İpek ithalinin kolaylaştırılması.
- k33331 İthal prosedürünün basitleştirilmesi.
- k33332 İthal maliyetinin ucuzlatılması (fon, gümrük vs.)
- k33333 İhracatçılara sağlanan ithalat kolaylığının üreticilere de sağlanması.
- k33334 İpek ithalatı izninin sürekli olarak verilmesinin sağlanması.
- k334 İyi ipin kötü ve dolayısıyla ucuz halı ipi ile rekabet edecek bir fiyata indirilerek aradaki farkın sübvansede edilmesinin temini.

* Nitelik olarak kamgarn iplik straygarn iplikten daha kalitelidir. Ancak halının ilmek ipliğinde straygarn kullanılması; kolay boya alması, keçeleşmemesi, 60x60 ve yukarısı hariç havların yatmaması bakımından tercih sebebidir.

- ARAÇ GRUBU : k34
 ARAÇ ADI : EH eğitiminin yaygınlaştırılması.
 KISA AÇIKLAMA : EH'nın her alanında doğru dokumanın gerektirdiği insan gücünün yaratılması amaçlanmaktadır.

BU GRUP İÇİN ÖNGÖRÜLEN ARAÇLAR

<u>NO</u>	<u>ARAÇLAR</u>	<u>AÇIKLAMALAR</u>
k341	EH uzmanlarının yetiştirilmesi için tedbirler alınması.	
k3411	Üniversitelerin tekstil bölümlerinin EH uzmanı yetiştirmeye Teşvik edilmesi.	
k34111	Uzmanlık müfredatının ihtiyaç doğrultusunda yeniden belirlenmesi.	
k34112	EH için master programlarının uygulanmasının teşvik edilmesi.	
k3412	SÜMERBANK Isparta Müessesesi'nin yetiştirdiği usta öğretici sayısının artırılması.	
k3413	Özel desen üretenlerin eğitiminin sağlanması.	
k342	EH ile doğrudan/dolaylı uğraşanlara bilinçlendirme eğitimi verilmesi.*	
k3421	Kitle iletişim araçları ile bilinçlendirme çalışmaları yapılması.	

* EH eğitimi disiplinli ve disiplinsiz eğitim olarak yapılmaktadır. Disiplinli eğitim içinde geliştirme çalışmaları yapılabilir. Ancak, anadan görme diyebileceğimiz halıcılık eğitimi için tedbir alınması çok güçtür.

k3422 KTB'nin EH eğitiminin yaygınlaşması için uyarıcı yayınlar yapması.

k343 EH konusunda Beceri Kazandırma Kurslarının yaygınlaştırılması.

ARAÇ GRUBU : k35

ARAÇ ADI : Dokuma sonrası işlemler (yıkama, düzeltme*, güneşleme**).

KISA AÇIKLAMA : Yıkama; sabun, sabunlu temizleyici, ağartıcı ve asitler ile yapılmaktadır. Sabun ve sabunlu temizleyicilerinin kullanılması uygundur. Ağartıcı ve asitle yapılan yıkamalar halının ömrünü kısaltması ve eski halı görünümünü kazandırarak alıcıyı yanıltması nedeniyle uygun görülmemektedir.

BU GRUP İÇİN ÖNGÖRÜLEN ARAÇLAR

<u>NO</u>	<u>ARAÇLAR</u>	<u>AÇIKLAMALAR</u>
k351	Kırkım ve yıkama ünitelerinin kurulmasının teşvik edilmesi.	
k3511	Yeni yıkama ünitesi kuracak müteşebbislerin kredilendirilmesi.	
k3512	Kırkım ünitesi kuracak müteşebbislerin kredilendirilmesi.	

* "Düzeltilme", halılardaki potların ısıtıldıktan sonra gerdirerek düzeltilmesi ameliyesidir. Bu şekilde kısmen düzeltilebilen halılardaki bu suni düzgünlük muteber değildir.

** "Güneşleme", krom boyalar dışındaki boya ile üretilen halıların, güneş altında bırakılarak yumuşatılması, soldurulması ve boya ile sabitleşmesini sağlayan bir uygulamadır.

- k3513 EH yıkama ve eğitim programlarının geliştirilmesi.
- k35131 KTB'nin yıkama kursları açılmasını teşvik etmesi..
- k35132 Mevcut yıkama atelyelerinin tazeleme eğitimi yapmalarının temin edilmesi.
- k35133 Yurtdışı yıkama atelyeleri ve kullanılan maddeler hakkında araştırma yapılması.

e. EKONOMİK ARAÇLAR

- ARAÇ GRUBU : e 11
 ARAÇ ADI : Kaliteli EH üretiminin teşviki.
 KISA AÇIKLAMA : TEH'nın, kaliteli desen, iplik ve boya kullanılarak bilinçli kişilerce üretilmesinin sağlanması amaçlanmaktadır.

BU GRUP İÇİN ÖNGÖRÜLEN ARAÇLAR

NO	ARAÇLAR	AÇIKLAMALAR
e111	Doğru desenlerin üretilmesi, doğru desen ve renk kullanımının yaygınlaştırılması.	Bkz. k31
e112	Kaliteli boya kullanımının yaygınlaştırılması.	Bkz. k32
e113	Kaliteli iplik kullanımının yaygınlaştırılması.	Bkz. k33
e114	Halıcılık eğitiminin geliştirilmesi.	Bkz. k34
e115	Dokuma sonrası işlemlerin doğru yapılmasının sağlanması.	Bkz. k35
e116	Kaliteli EH üretiminin Pazar şansını yükseltecek markalama sisteminin kurulması.	Bkz. k31, k32, k33, k34, k35
e1161	EH ihracatına sağlanan teşviklerin CQ-MARK koşuluna bağlanması.	
e1162	CQ-MARK sisteminin kurumsallaştırılmasının sağlanması.	Sistem için gerekli ortam KTB ve TKV olanakları birleştirilerek yaratılmaktadır.

- ARAÇ GRUBU : e12
 ARAÇ ADI : Talebe cevap verecek miktarda EH üretiminin teşviki.
 KISA AÇIKLAMA : TEH'nın yurtiçi ve yurtdışı talep boyutlarının doğru olarak tesbit edilmesi ve üretimin bu doğrultuda yönlendirilmesi amaçlanmaktadır.

BU GRUP İÇİN ÖNGÖRÜLEN ARAÇLAR

<u>NO</u>	<u>ARAÇLAR</u>	<u>AÇIKLAMALAR</u>
e121	Yurt dışı EH talebinin doğru olarak saptanması	
e122	Üretimin yurt dışı talep doğrultusunda yönlendirilmesinin temin edilmesi.	
e123	Yurt dışı talebin geliştirilmesi açısından uygulanacak önceliklerin saptanması.	Bkz. e 15

- ARAÇ GRUBU : e13
 ARAÇ ADI : Atelyeciliğin teşviki
 KISA AÇIKLAMA : Yurdumuzda ev ve atelyelerde yapılan EH'nın kalitesinin düzeltilebilmesi için öğrenim ve mümkünse üretim safhalarının atelyelerde yapılması zaruridir.

BU GRUP İÇİN ÖNGÖRÜLEN ARAÇLAR

<u>NO</u>	<u>ARAÇLAR</u>	<u>AÇIKLAMALAR</u>
e131	Maliyet yükseltici bir unsur olarak atelyeleşmeyi olumsuz yönde etkileyen 20 000 TL/ay konut yardımının işçi ve işveren için uygun bir çözüme kavuşturulması	

e132	Vergi muafiyet uygulanmasındaki 5000 nüfus sınırının kaldırılması.	Bu muafiyetin tüm yörelerde EH ile uğraşan kişilere yaygınlaştırılması V. Beş Yıllık Kalkınma Planı emridir.*
e133	Atelyeciliğin on yıl süreyle GV ve KV muafiyetinin içine alınması..	Örnek: Özel eğitim kurumları.
e134	Atelye kuracak olanların kredilendirilmesi.	Bkz. e14

ARAÇ GRUBU : e14

ARAÇ ADI : Entegre halıcılığın teşviki.

KISA AÇIKLAMA : EH üretiminde, planlamadan pazarlamaya kadar bütün aşamaları bünyesinde toplayan üretim tesisleri kastedilmektedir.

BU GRUP İÇİN ÖNGÖRÜLEN ARAÇLAR

<u>NO</u>	<u>ARAÇLAR</u>	<u>AÇIKLAMALAR</u>
e141	Bazı birimleri eksik mevcut tesisleri entegre hale getirecek projelerin teşvik edilmesi.	Entegre EH tesisi şu birimlerden oluşur: -A+G - İplik üretimi - Boya hazırlama - Boyama - Eğitim - Desen hazırlama - Dokuma - Yıkama ve kırkım - Tezgaah, araç gereç üretimi - İç ve dış pazarlama
e142	Entegre EH'nun tariflenmesi ve duyurulması.	

* V.BYKP, 1986 İcra Planı, md 142: Sorumlu Kuruluş Maliye ve Gümrük Bakanlığı.

- e143 Entegre EH üretimini öngören girişimcilere TEH Projesi arşivinden yararlanma imkanının verilmesi.
- e144 Entegre EH için tip proje yardımı yapılması.
- e145 KTB'nın tanıtma ve satış organizasyonlarında entegre EH üreticilerine öncelik tanınması.

ARAÇ GRUBU : e15

ARAÇ ADI : Geleneksel özellikler korunarak iç ve dış pazarın genişletilmesi.

KISA AÇIKLAMA : Mevcut EH üretimini, geleneksel özellikler korunarak dış pazarı genişletecek doğrultuda yeni desen ve renklerle çeşitlendirmek amaçlanmaktadır.

BU GRUP İÇİN ÖNGÖRÜLEN ARAÇLAR

<u>NO</u>	<u>ARAÇLAR</u>	<u>AÇIKLAMALAR</u>
e151	Yurt dışı talebin genişletilmesi için A+G çalışmaları yapılması ve önceliklerin saptanması.	Bkz. e12
e152	EH'nda yurt dışı arz'a yönelik yeni uygulamaların başlatılması.	
e153	İç talebin dekorasyon kültürünün geliştirilmesi yoluyla hareketlendirilmesi.	Bkz. k11
e154	Turizm kredilerinin EH kullanımını teşvik edecek şekilde verilmesi. Projesi* benzeri bir projenin uygulanması.	Bkz. k11
e156	KDV'nin EH için düşük bir orana indirilmesinin sağlanması.	

* Bkz. Türk El Halıcılığı Projesi, Katalog I-II, KTB DÖSİM Yayınları, 1987-1988.

- ARAÇ GRUBU : e21
 ARAÇ ADI : Sektörde kapasite kullanımının artırılması.
 KISA AÇIKLAMA : Mevcut işleme ve/veya tezgahlarda üretkenliği ve verimliliği arttıracak araçların geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

BU GRUP İÇİN ÖNGÖRÜLEN ARAÇLAR

<u>NO</u>	<u>ARAÇLAR</u>	<u>AÇIKLAMALAR</u>
e211	EH dokunan yörelerde üretici ve tezgah miktarlarının saptanması konusunda bir araştırmanın yaptırılması.	
e211	Mevcut potansiyelin tam olarak kullanılabilmesi için ilgili organizasyonların yönlendirilmesi.	

- ARAÇ GRUBU : e31
 ARAÇ ADI : EH'nın yaygınlaştırılması.
 KISA AÇIKLAMA : Mevcut üretim bölgelerinin dışındaki tüm yörelere EH'nın yaygınlaştırılması amaçlanmaktadır.

BU GRUP İÇİN ÖNGÖRÜLEN ARAÇLAR

<u>NO</u>	<u>ARAÇLAR</u>	<u>AÇIKLAMALAR</u>
e311	Özel Teşvikli Halıcılık Bölgeleri (ÖTHB) ihdası.	-Geleneğinde EH bulunması. -Nüfus azalma oranı. -Gelişmişlik oranı. -KÖY'ler kapsamında olması.
e312	Orman bölgelerinde EH'nın geliştirilmesi.	Bu yörelerde halı dokunabilmesi için çok daha fazla zaman ve işgücü bulunabilir.
e313	Geleneğinde EH bulunan yörelerde yeniden başlatılacak çalışmalarda yöreye özgü halı tipi üretiminin desteklenmesi.	

- ARAÇ GRUBU : e41
ARAÇ ADI : İhracatın artırılması.
KISA AÇIKLAMA : EH ihracatını kolaylaştıracak tedbirlerin alınması.

BU GRUP İÇİN ÖNGÖRÜLEN ARAÇLAR

<u>NO</u>	<u>ARAÇLAR</u>	<u>ACIKLAMALAR</u>
e411	İhracatı kolaylaştırıcı mevzuat düzenlemeleri yapılması.	
e4111	EH ihracatında mevcut teşvik sisteminin yeniden düzenlenmesi.	
e4112	EH İhracatçılar Birliği (EHİB) kurulması.	
e4113	EH ihracat belgesinin EHİB tarafından verilmesi.*	
e4114	İhraç edilecek EH için gereken "antika olmadığı" belgesinin verilmesindeki güçlüklerin giderilmesi.	
e4115	Satılan halının posta ile gönderilmesinin kolaylaştırılması.	
e41151	Halıcıların yoğun olduğu yerlerde paket postanelerinin açılması temini.	

* İhraç Edilecek EH'nın kalite düzeyinin garanti edilebilmesi için anılan meslek kuruluşunun değerlendirmesi esas alınmalıdır.

- ARAÇ GRUBU : e51
 ARAÇ ADI : TEH'nın pazarlanmasında etkinliğin artırılması.
 KISA AÇIKLAMA : İç ve dış pazara TEH'nın olumlu ve ayırıcı özelliklerinin tanıtılması suretiyle pazar payının artırılması amaçlanmaktadır.

BU GRUP İÇİN ÖNGÖRÜLEN ARAÇLAR

<u>NO</u>	<u>ARAÇLAR</u>	<u>AÇIKLAMALAR</u>
e511	TEH tanıtma projesi hazırlanması ve bu proje uygun tanıtma kampanyası başlatılması.	Projenin PR firmalarına hazırlanması: gerekli finansman kaynağının teminini takiben profesyonel bir kampanyaya başlanması öngörülmektedir. Bu kampanya kapsamında yurtdışındaki çeşitli kültür kuruluşları ile işbirliği yapılması da yeralacaktır.
e5111	Bilimsel Tanıtma Faaliyetleri düzenlenmesi.	Üniversiteler ve bilim adamlarının katkılarıyla oluşturulacak kitap, dergi, makale, gibi basılı yayınlar: slayt, film ve video programlar desteği ile düzenlenmiş konferans, sempozyum ve kongreler kastedilmektedir.
e5112	İhtisas Fuarlarına katılma	Yurtiçi ve yurtdışında çeşitli konularda düzenlenmekte olan fuarlara zengin tanıtıcı, açıklayıcı malzeme desteğinde katılım öngörülmektedir.
e5113	Mobil (gezer) sergiler.	
e5114	Yurtdışı sergiler.	Müzeler ve yurtdışındaki büyük satıcı firmalarla işbirliği yapılarak düzenlenecek sergiler.
e5114	TEH satan firmalarca yapıla-	Dış ülkelerdeki firmalarca yü-

cak reklam kampanyası.

Rütülecek olan bu kampanyaların tanıtıcı medya ile desteklenmesi sağlanmalıdır.

NO ARAÇLAR

e5115 EH tanıtımının diğer kültürel ve ekonomik faaliyetlerde birlik-teliğinin sağlanması.

e5116 İç ve dış basınla işbirliği.

ACIKLAMALAR

Köşe yazıları, sanat, ekonomi dergileri ve/veya sayfaları, uzman makaleleri, yabancı kadın dergilerinde sistemli, moda ile bağlantılı ve sürekli yayınlardır.

e5117 Çeşitli dillerde tanıtıcı albüm broşür, afiş, katalog hazırlanması.

e5118 Radyo ve TV yayınları aracılığı ile tanıtım.

Tanıtıcı, uyarıcı, teşvik edici durgun grafikler, anonslar, spot programlar, dizi ve kuşak programlarda bölümler, haber, sanat, ekonomi, gençlik dizileri çocuk, kadın, program kuşakları vb yayınları kullanarak yapılacak tanıtımdır.

e5119 Posta pulları, kartları, hatıra pulları çıkarılması.

PTT Genel Müdürlüğü ile işbirliği yapılarak sağlanabilir.

e5120 Kibrit kutularındaki halı motifleri.

Tekel Genel Müdürlüğü ile işbirliği yapılarak sağlanabilir.

e5121 TEH ortamında defile düzenlenmesi.

e5122 Büyük oteller ve tatil köylerinde TEH'nın tefrişte kullanılması.

Bkz. k114

e5123 Yurtdışı büroların dekorasyonunda EH kullanılması.

Dış ülkelerdeki temsilciliklerimiz kastedilmektedir.

e5124 Yurtdışı bürolar ile seyahat acentalarının vitrinlerinde teşhirin sağlanması.

e5125 EH konusunda çeşitli yarışmalar düzenlenmesi.

Dokuyucular, araştırmacılar, üreticiler, pazarlamacılar, ihracatçılar, öğrenciler arasında düzenlenecek çeşitli yarışmalardır.

NO ARAÇLAR

e5126 Yurdumuzda tüm EH üreten ülkelerin katılımıyla periyodik halı fuarları düzenlenmesi.

e5127 TEH haftası düzenlenmesi.

e 51271 Her yıl güzel halı yarışması düzenlenmesi.

e5128 KTB ve sayahat acentalarınca bastırılan tanıtıcı broşürlerde halı ve kilim resimlerinin yer almasının sağlanması.

ACIKLAMALAR

s. SOSYAL ARAÇLAR

- ARAÇ GRUBU : sll
 ARAÇ ADI : TEH satışının yönlendirilmesi.
 KISA AÇIKLAMA : Satış organizasyonunda devletin yönlendirici rol almasını sağlayıcı sistemin kurulması.

BU GRUP İÇİN ÖNGÖRÜLEN ARAÇLAR

<u>NO</u>	<u>ARACIN ADI</u>	<u>KISA AÇIKLAMALAR</u>
s111	"İyi bir TEH nasıl satın alabilirsiniz" dokümanının (HBGTC) yabancı dillerde yayınlanarak tanıtıcı broşürlerle birlikte dağıtılması.	
s1111	Türkiye Rehberi basan yerli ve yabancı yayınevlerine HBGTC broşürünün gönderilmesi.	
s112	Dokuyucu ve yöresel halı üreticilerine DÖSİM mağazalarının işleyişi ve TEH Projesi hakkında broşür dağıtılması.	
s113	Rehberlerce ve Seyahat Acentalarınınca satıştan alınan yüzdenin (hanut) kaldırılması önlemlerini içeren paket program hazırlanması.	
s1131	Rehber sayısında artışın sağlanması.	
s1132	Yüzde alan seyahat acentası ve rehberler için yaptırım uygulaması.	

- ARAÇ GRUBU : s21
ARAÇ ADI : Kurumlaşma.
KISA AÇIKLAMA : TEH ile ilgili gelişmeleri izleyen, yeni tedbirler geliştiren ve uygulanmasını öneren ve izleyen bir organa ihtiyaç duyulmaktadır.

BU GRUP İÇİN ÖNGÖRÜLEN ARAÇLAR

<u>NO</u>	<u>ARACIN ADI</u>	<u>KISA AÇIKLAMALAR</u>
s211	TEH Politika Dokümanı'nda yer alan hususların gerçekleştirilmesi için gerekli önlemleri alacak, yeni tedbirler geliştirecek, konu ile ilgili her türlü koordinasyonu sağlayacak, hiyerarşide üstte ir noktaya bağlı bir "TEH organizasyonu"nun kurulması.	
s212	Halcılık Geliştirme Fonu'nun ihdas edilmesi ve "TEH organizasyonu"nun idaresine bağlanması.	
s213	"TEH organizasyonu"nun görev, yetki ve sorumlulukları ile Fon'un kullanım esaslarını tarif eden bir yönetmeliğin hazırlanması.	